

Воробйова Лоліта Валерівна

аспірант, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
старший викладач

кафедра теорії і практики перекладу

ПВНЗ «Запорізький інститут економіки та інформаційних технологій»

м.Кривий Ріг, Україна

lolitalolita@ukr.net

ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-1001-1016>

ТВОРЧА СПІВПРАЦЯ Х.ПАРКХЕРСТ ТА М.МОНТЕССОРІ У РОЗВИТКУ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ НА ПОЧАТКУ ХХ ст.

Анотація. Ефективні педагогічні системи, створені М.Монтессорі та Х.Паркхерст у процесі тривалої педагогічної діяльності, спонукали необхідність їхнього аналізу, а також вивчення не лише самих педагогічних моделей, а й наукових біографій засновниць. Мета дослідження полягає в аналізі творчої співпраці, життєвого шляху та наукових біографій американського педагога Х.Паркхерст та італійського педагога М.Монтессорі. У статті висвітлюються особливості їхньої творчої співпраці на початку ХХ-го ст. Доведено вплив методик М.Монтессорі на педагогічні ідеї Х.Паркхерст, що спричинило заснування педагогічної моделі Дальтон план. У статті методика Монтессорі та Дальтон план розглядаються як приклади реалізації реформаторських ідей експериментальної педагогіки. Шляхом компаративного аналізу, описового, історичного та аналітичного методів встановлено, що М.Монтессорі та Х.Паркхерст були визнані на міжнародному рівні, створивши ефективні педагогічні моделі, які наразі продовжують своє існування. Вивчення та аналіз спадщини видатних педагогів минулого дає змогу збагатитися знаннями, які можуть використовуватись для впровадження інноваційних ідей в навчальний процес, особливо за умови реформування сучасної української освіти.

Ключові слова: співпраця; Дальтон план; методика М. Монтессорі.

Вступ. 3-поміж яскравих педагогічних персоналій, які зробили вагомий внесок в розвиток просвітницького руху на початку ХХ-го ст., яскраво постають дві жінки зі світовим ім'ям, сучасниці реформаторської педагогіки, американський педагог Хелен Паркхерст та італійський педагог, психолог, лікар Марія Монтессорі. Вони стали прихильницями прогресивних настроїв та ідей щодо вдосконалення методів навчання та викладання. Реалізацію реформаторських ідей ми простежуємо в заснуванні ними своїх власних педагогічних моделей, які на той час значно відрізнялися як за змістом так і за формою від існуючих.

Методика Монтессорі та Дальтон план Паркхерст, засновані понад 100 років тому, відрізняються високим рівнем ефективності, оскільки запропоновані ними форми і методи навчання та виховання вже з раннього віку формують навички комунікації, засновані на принципах свободи, відповідальності, сприяють розвитку ініціативних членів суспільства. Ефективні педагогічні системи, створені М.Монтессорі та Х.Паркхерст у процесі тривалої педагогічної діяльності, спонукали необхідність їхнього аналізу, а також вивчення не лише самих педагогічних моделей, а й наукових біографій засновниць. В процесі вивчення педагогічної спадщини М.Монтессорі та Х.Паркхерст, звернемо особливу увагу на той факт, що плідна співпраця двох педагогів відбулася в умовах впливу педагогічних поглядів Монтессорі на практичну діяльність Паркхерст. Зауважимо, що наше дослідження зосереджене на перших декадах життєвого шляху Х.Паркхерст. Період активної творчої співпраці з М.Монтессорі є, на нашу думку, найцікавішим періодом, оскільки протягом нього було створено Дальтон план.

Наприкінці ХХ ст. у зв'язку з реформами в сфері освіти, ми спостерігали, що увага науковців і педагогів знову була зосереджена на теорії та практиці загальноосвітньої школи 20-х рр. ХХ-го ст. Відомо, що початок ХХ-го ст. характеризується великим різноманіттям нових форм та методів навчання й викладання. Отже, підвищення інтересу вітчизняних дослідників до широкого спектру проблем, які під-

німалися на початку минулого століття, призвели також і до зацікавлення та глибокого вивчення їхніх педагогічних персоналій, життєвого шляху та наукової біографії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про те, що багато вчених простежували життєвий шлях М.Монтессорі, як педагога зі світовим ім'ям. 3-поміж них активно досліджували наукову біографію італійського педагога А.М.Єльченко, І.С.Дичківська, М.В.Левківський, Г.С.Міленіна, Т.І.Поніманська, та ін. Наукова біографія Х.Паркхерст для кількох поколінь педагогів була забута та лише останнім часом знайшла відображення в дисертаційних дослідженнях Д.Лагер (США), О.Гусевої (РФ), М.Петречко (Україна). М.Петречко займалась проблемою вивчення педагогічної системи Х.Паркхерст. Д.Лагер, на нашу думку найдокладніше дослідила наукову біографію Х.Паркхерст як педагога. Отже, творча співпраця М.Монтессорі та Х.Паркхерст не стала об'єктом дослідження вітчизняних науковців.

Мета статті полягає в ознайомленні з життєвим шляхом та науковою біографією педагогів Х.Паркхерст та М.Монтессорі, а також у висвітленні такого аспекту, як творча співпраця двох педагогів сучасниць.

Завдання дослідження полягає в вивченні чинників, які вплинули на заснування педагогічної моделі Дальтон-план.

Методи дослідження: компаративний аналіз, як один з традиційних методів вивчення дійсності в історичних дослідженнях; описовий – для вивчення й опису офіційних документів та науково-педагогічних джерел; історичний – для вивчення циклів та аналітичний метод.

Виклад основного матеріалу. Хелен Паркхерст, відома як педагог, засновниця педагогічної моделі «Дальтон план» та школи Дальтон, теле- та радіоведуча, ведуча програми «Світ дитини з Хелен Паркхерст» в ефірі American Broadcasting Company (ABC) Radio Network в м.Нью Йорку, лауреат премії Асоціації радіо та телевізійних критиків (1948 р., США), та в 1949 р. як лауреат 13-ої Американської виставки навчальних радіопередач (Parkhurst, 1949).

Хелен Паркхерст народилася 3 січня 1887р. в м.Дюранд, Вісконсін, США. Хелен була старшою з трьох дітей Паркхерстів. Мати Хелен – Іда (Андервуд), шотландського походження, батько – Генрі, англійського. Сильний вплив та підтримка Іди Паркхерст, яка працювала вчителем, призвели до того, що вже з юних років Х.Паркхерст знала, що хоче викладати. Після початкової та загальноосвітньої шкіл в м.Дюранд, Паркхерст завершила державний коледж Вісконсін, отримавши в 1907 р. свій перший науковий ступінь бакалавра. Але педагогічна кар'єра почалась навіть до завершення Державного педагогічного коледжу Вісконсін. В 1904 р. Хелен Паркхерст працювала в місцевій школі округу Пепін Каунті, шт.Вісконсін. У 1905-1913 роки Паркхерст працювала вчителем у декількох початкових школах. Шкільна система того часу була спрямована на навчання дітей різного віку в одній класній кімнаті. Зокрема, на початку своєї педагогічної діяльності Паркхерст була єдиним вчителем на клас, який складався з 40 учнів різного віку, синів місцевих фермерів. Вже з того часу Паркхерст вирішила розмежовувати класний простір, та облаштувати кути класної кімнати, використовуючи кожен з них для різних предметів. Вчитель також делегувала старших учнів без попереднього інструктажу та дозволу вчителя надавати допомогу молодшим. За таких умов необхідність змін в системі навчання, а саме її індивідуалізації стала для Х.Паркхерст очевидною.

Х.Паркхерст була прихильницею реформаторських настроїв, які мали місце серед прогресивної європейської спільноти педагогів і вимагали істотних змін у розвитку освіти. «Освіта досі була дуже занурена в свою історію. Вчителі постійно пильно дивляться через плече на Песталоцці, Фребеля та Гербарта замість того щоб дивитись вперед на нові досягнення. В результаті, педагогіка завжди захищається від невизначеності, романтизму, та особливо невідповідності», – стверджувала Х.Паркхерст. Така критика визнаних педагогів, на думку Х.Паркхерст, призводила до оборонної позиції педагогіки, яка захищала традиційні методи навчання (Parkhurst, 1922).

Важливим кроком у педагогічній діяльності Х. Паркхерст стало її знайомство з італійським педагогом, яскравим представником реформаторської педагогіки Марією Монтессорі.

У 1898 р. на педагогічному конгресі в м.Турині перебуваючи під глибоким враженням від дослідів Ж.Ітара та Е.Сегена, М.Монтессорі поділилася своїми поглядами стосовно спеціальної методики, заснованої на відмові від муштри та догматизму в навчанні. Вона отримала пропозицію від міністра народної освіти Італії Г.Бачеллі започаткувати курси, які готували б римських вчителів до спостереження та виховання дітей з проблемами розвитку. Методика Монтессорі була апробована не лише в середовищі некерованих дітей, а й в середовищі нормальних дітей, що також привело до високих результатів.

У 1913 році перший міжнародний курс М.Монтессорі в Римі зібрав не лише італійських вчителів, але й педагогів з європейських країн, а також Австралії, Африки, Індії, Китаю, США та Канади. У складі групи американських вчителів Паркхерст відвідала цю першу міжнародну навчальну програму Марії Монтессорі в Римі, про що свідчать її рукопис та записи з лекцій Монтессорі, що зберігаються в архівному фонді університету Вісконсін в Стивенс Поінт (The University of Wisconsin at Stevens Point) (Архів Стивенс Поінт, 2018). У цьому ж році відбулася перша поїздка М.Монтессорі в Америку з циклом

лекцій, які викликали справжній бум. Там й було створено Монтессорі Асоціацію.

Отриманий досвід дозволив Х.Паркхерст, як помічниці Монтессорі взяти участь в застосуванні цього методу в шт.Каліфорнія, США, де вона відвідала чотири навчальні курси в 1915 р.

Як результат, подальша дворічна співпраця з 1913 по 1915 рр. з М.Монтессорі наблизилася Паркхерст до створення своєї педагогічної моделі. Згодом, під час свого візиту до США з лекціями, які мали приголомшливий успіх, Монтессорі запросила Х.Паркхерст приєднатися до неї. Таким чином, Х.Паркхерст стала послідовницею М.Монтессорі. Слід звернути увагу на особливу подію, під час якої відбулася блискуча демонстрація методу М.Монтессорі на практиці. Вона мала безпосередньо вирішальний характер для формування власного бачення Х.Паркхерст сутності навчального процесу. У 1915 році в Сан-Франциско відбулася міжнародна виставка Worlds' Fair (1915 Panama-Pacific International Exposition). Х.Паркхерст прийняла запрошення М.Монтессорі стати директором на міжнародному заході, яка б демонструвала навчальне середовище за методом Монтессорі в класній кімнаті зі скляними стінами. Проектом створення класного приміщення у виставковому павільйоні займалась сама Монтессорі. Прийнявши пропозицію про здійснення моніторингу за впровадженням методу навчання, наступні три роки, до січня 1918 р. Х.Паркхерст працювала на території Сполучених Штатів як представник інтересів Монтессорі (Parkhurst, 1922).

Творча співпраця Х.Паркхерст з М.Монтессорі послужила основою для написання книги, над якою Х.Паркхерст працювала останні роки свого життя, яка, на жаль так і залишилась незавершеним рукописом.

В 1917-1918 рр. Х.Паркхерст очолила відділ з підготовки педагогів Монтессорі коледжа в Нью Йорку, будучи першою людиною, яка була вповноважена самою Монтессорі здійснювати підготовку вчителів.

Слід також звернути увагу на вимоги М.Монтессорі до викладацького складу. Педагог була переконана, що навчально-виховний процес дошкільних закладів найефективніше буде здійснюватися працівниками з відповідною освітою, які вмili б використовувати метод спостереження, розвивали б інтерес до проявів дітей, прагнення проникнути в душу дитини.

З 1916 р. Паркхерст спрямувала свою педагогічну діяльність, на реалізацію власних ідей на базі місцевої школи в м.Дальтон, США.

Коли робота д-ра Монтессорі стала відома в цій країні, – стверджував Т.П.Нанн, – рух, спрямований на те, що можна грубо назвати як «автонавчання» отримав значний поштовх. Скрізь реформатори займаються відкриттям та дослідженням нових шляхів проведення давніх методів роботи в освіті. Деякі «введені в оману товариші» присягнули зректися старих традицій, та всього, що до них належить. Таке можна розцінити як жалюгідну компромісну схему, котра не потребує навіть скасування громадського розгляду. Але маючи не менш сміливий дух, який поспішає повільно та має тверде підґрунтя, «Дальтон-план» пропонує прогресивний шлях, якого можна без ризику обрати тим, хто має дар інтелекту, відданості та заповзятливості (Parkhurst, 1922).

В 1919 р. Х.Паркхерст відкрила свою власну школу за допомогою фінансової підтримки видатних бізнесменів в м. Нью Йорку, США. Спочатку приватна школа мала назву Дитяча університетська школа (Children's University School), а в 1920 р. отри-

мала назву Дальтон школа. Вона очолювала школу на посаді директора до 1942 р. Навчальний заклад мав приголомшений успіх, вже невдовзі педагоги зі всього світу приїжджали задля вивчення плану Паркхерст. Звичайно, першими були британські педагоги, однією з них була Белл Рені, яка опублікувала свою статтю, поділившись новою ідеєю стосовно структури навчального процесу в газеті Таймс (The Times, London). Стаття отримала в перший же тиждень приблизно 400 відгуків. Школа, заснована Х.Паркхерст, вже майже 100 років продовжує свою діяльність на основі її принципів та має високий статус поміж приватних шкільних закладів.

В 1922 р. в Англії опубліковано книгу Паркхерст «Дальтон план», яка з часом була перекладена п'ятдесятьма восьми мовами.

Під час отримання університетської освіти в м.Мюнхен та м.Рим, Х.Паркхерст мала можливість бути в колі прогресивних настроїв, та активно їх відстоювати. В 1943 р. Паркхерст отримала науковий ступінь в Йельському університеті.

Отримавши можливість пізнання закономірностей розвитку дитини та управління формуванням особистості, орієнтуючись на психологічні та фізичні особливості дітей, Х.Паркхерст разом з М.Монтессорі намагалась вдосконалити якість навчання. Багато з отриманого досвіду було пізніше апробовано Х.Паркхерст в місцевій школі м.Дальтон, шт.Массачусетс.

Нижче ми розглянемо характерні риси педагогіки М.Монтессорі, які можна простежити в педагогічній моделі Х.Паркхерст. Глибоко поділяючи погляди Монтессорі стосовно гуманістичного, вільного виховання, та вдосконалення якості освіти, яку було запропоновано дітям, Х.Паркхерст вбачала освітню мету педагогіки самовизначення в тому, щоб «стати володарями не лише свого часу та роботи, а й самих себе – дійсна підготовка до життя» (Parkhurst, 1922).

Обидва педагоги працювали над вирішенням щоденних проблем у практичному навчанні. Концепція М.Монтессорі, спрямована на розвиток органів почуттів, спочатку була розроблена для розумово відсталих дітей. Не зважаючи на цей факт, згодом педагог прийшла до висновку, що розроблені методи можуть бути впроваджені в практику виховання нормальних дітей дошкільного віку. Як один з яскравих представників реформаторської педагогіки, Монтессорі піддавала різкій критиці схоластичні методи викладання в школі. Недоліками традиційної школи Монтессорі вважала відсутність дитячої рухливості, ігнорування природних потреб дитини. Вона закликала до надання дітям свободи для «самовираження і самонавчання», стверджуючи, що ми «так само мало здатні створювати внутрішні якості людини, як і зовнішні форми тіла» (Левківський, 2003).

Поділяючи погляди Джона Дьюї стосовно індивідуалізованого навчання, тобто навчання за індивідуальними програмами, змістом, формами, засобами та темпами, яке сприяє підвищенню якості навчання, Хелен Паркхерст розробляє власну педагогічну модель, яка на думку багатьох її прихильників пропонує визначену відповідь на питання взаємозв'язку викладання та навчання, та пропонує шлях найкращого узгодження цих двох ключових категорій, які мають місце з початку людського суспільства (Irwin & Odien, 1931). В моделі Паркхерст «опір, який породжений в дитині старою негнучкою структурою до процесу навчання, трансформовано в мовчазну згоду, а потім в зацікавленість та працьовитість шойно йому дозволено виконувати навчальну програму повсюду. Свобода та відповідальність разом здійсню-

ють чудо» (Parkhurst, 1922).

В основі вищевказаної педагогічної моделі полягає індивідуальний підхід, який розглядається В.Володько як «педагогічний принцип, що враховує індивідуальні особливості учнів у навчанні й вихованні. У ньому враховуються індивідуальні особливості всіх учасників педагогічного процесу: учня-вчителя, студента-викладача, вихованця-вихователя» (Володько, 2000).

Ставлення Х.Паркхерст до індивідуального підходу в навчанні можна простежити через її відношення до індивідуальності бесіди, як однієї з найефективніших форм взаємодії в системі учень-вчитель. «На мою думку, - говорила Хелен Паркхерст, вплив бесіди вчителя з окремо взятою дитиною на будь-якому звичайному уроці набагато важливіше та ефективніше ніж те, що сказане в класній кімнаті. Ті з нас, хто старші часто слухають або спілкуються з лекторами, священиками які нас надихають, і якщо нам пощастило обговорити з ними те, що нас хвилює або зацікавило, ефект більш емпатичний та постійний. Але скільки ж уроків, необхідно слухати дітям, які є для них нудними й некорисними, на яких вони недостатньо зацікавлені щоб поставити питання? Якщо ми будемо використовувати класне навчання та індивідуальну роботу належним чином, отримаємо найкращі результати» (Parkhurst, 1922).

Досліджуючи Дальтон план ми можемо констатувати, що він був створений щоб змінити мету шкільної системи та модифікувати мету школи, тому що цілі полягали в реорганізації фізичної та соціальної її структури. Трьома засадничими компонентами, на яких побудовано концепцію Дальтон плану, вважаються Завдання, Лабораторія та Дім. Попри те, що з плином часу Дальтон план поєднувався з іншими експериментальними методами навчання, а ім'я засновниці зникло на довгий час з науково-педагогічної літератури та періодики, його вплив залишається. Багато з рекомендацій Х.Паркхерст продовжують своє існування. Свобода, яку передбачає Дальтон спрямована насамперед на надання учням широких можливостей для отримання та формування свого власного навчального досвіду. Задля виховання в учнів відповідальності за себе вчителі мають на меті розвивати в учнів навички прийняття рішень, прагнення до досягнень та самооцінку. На приклад, кабінетна система, яка передбачає перехід учнів, а не вчителів з кабінету в кабінет; облаштування кабінетів для вивчення окремих предметів (т.з.Лабораторій за Х.Паркхерст); наявність в навчальній програмі предметів за вибором; розподіл класного колективу на групи для здійснення навчальних проектів та засадничий принцип Дальтон плану – розподіл ініціативи та відповідальності між учнем та вчителем.

Пол Клемент Чаджа (P.Czaja), доктор філософії, колишній директор відомої Уїтбі скул Американського Монтессорі центра в Гринвічі, шт.Коннектикут, США. З 2006 р. викладав в школі Монтессорі Ісланд Виллідж, шт.Флорида, США, присвятивши більш ніж 45 років своєї педагогічної діяльності викладанню за методом М.Монтессорі – до недавніх пір залишався одним з небагатьох сучасників, хто мав можливість спілкуватися з Х.Паркхерст. Педагог характеризує Х.Паркхерст як «першого та великого американського піонера педагогіки Монтессорі», «блискучою американською протезею» (Czaja, 2018).

Діана Лагер розглядаючи біографічний компонент в дисертаційному дослідженні характеризує Х.Паркхерст як «екстраординарну жінку з невичерпною енергією, сильною волею та творчим інтелектом». Д.Лагер наполягає, що саме ці особові якості

Х.Паркхерст були основними та допомогли зробити вагомий внесок в її освітній справі.

Опис різних аспектів життя та діяльності Х.Паркхерст та М.Монтессорі може бути значно довшим. Зосередимось на основних визначних подіях, які підтверджують наше бачення стосовно цих двох педагогів, як освітян зі світовим ім'ям. За рішенням ЮНЕСКО (1988 р.) Марію Монтессорі визнали однією з чотирьох інших педагогів, що визначили напрям педагогічної думки в ХХ-ст. М.Монтессорі була Почесним Доктором Даремського та Амстердамського університетів, Почесним членом наукового товариства Педагогічного інституту в Единбурзі.

Протягом життя Х.Паркхерст була визнана на міжнародному рівні. Х.Паркхерст нагороджена золотими медалями, отримала відзнаки в 1937 р. від Імператора Японії та президентів (Parkhurst, 1937). В

1925 р вона була представлена до нагород першим президентом Китайської республіки. В 1957 р. королева Нідерландів Юліана нагородила Х.Паркхерст за вагомий внесок та вплив у освіту Нідерландів орденом Оранських-Нассау (Parkhurst, 1957) та назвала на її честь школу в м.Роттердам.

Викладений матеріал дозволяє зробити наступні висновки. М.Монтессорі та Х.Паркхерст створили педагогічні моделі, які були ефективно впроваджені в освітні системи багатьох країн та й надалі продовжують своє існування. Вивчення та аналіз спадщини видатних педагогів минулого дає змогу збагатитися знаннями, котрі відкриють широкий спектр можливостей щодо впровадження інноваційних ідей в навчальний процес, особливо за умови реформування сучасної української освіти.

Список використаної літератури

- Володько В.М. Педагогічна система навчання: теорія, практика, перспективи. Київ: Пед.преса, 2000. 148 с.
 Левківський М.В. Історія педагогіки. Харків: «ОВС», 2002. 240 с.
 Czaja P. Educating for responsibility the Dalton Laboratory plan in a Secondary school. URL: <https://glucacitun.pl/t/Educating-For-Responsibility-The-Dalton-Laboratory-Plan-In-A-Secondary-School.htm>. (дата звернення 11.08.2018).
 Irwin M.E., Odien E.C. Building English Contracts for the Dalton Plan. *The Elementary School Journal*. 1931. Vol. 2. P.136-141.
 Parkhurst H. Education on the Dalton plan. New York: E.P. Dutton and Company, 1922. 323 p.
 Parkhurst H. Memorabilia [The 13th American Exhibition of Educational Radio Programs Award]. *Helen Parkhurst Papers (Collection 5, Box 17)*, University of Wisconsin Stevens Point Archive, Stevens Point, WI., 1949.
 Parkhurst H. Memorabilia [the Order of the Oranje-Nassau (medal with case)]. *Helen Parkhurst Papers (Collection 5, Box 14)*. University of Wisconsin Stevens Point Archive, Stevens Point, WI. 1957.
 Parkhurst H. Miscellaneous [Notes on Dr.Montessori's lectures given at Castel San Angelo]. *Helen Parkhurst Papers (Collection 5, Box 11, Folder 5)*. University of Wisconsin Stevens Point Archive, Stevens Point, WI. 1937

References

- Czaja, P. Educating for responsibility the Dalton Laboratory plan in a Secondary school. (n.d.). Retrieved from <https://glucacitun.pl/t/Educating-For-Responsibility-The-Dalton-Laboratory-Plan-In-A-Secondary-School.htm>. (accessed: 11.08.2018)
 Irwin, M.E., & Odien, E.C. (1931). Building English Contracts for the Dalton Plan. *The Elementary School Journal*, 2, 136-141.
 Levkivsky, M.V. (2002) *Istoriya pedagogiky [History of pedagogics]*. Kharkiv: OBC [in Russian].
 Parkhurst, H. (1922). *Education on the Dalton plan*. New York: E.P. Dutton and Company.
 Parkhurst, H. (1949). Memorabilia [The 13th American Exhibition of Educational Radio Programs Award]. *Helen Parkhurst Papers (Collection 5, Box 17)*, University of Wisconsin Stevens Point Archive, Stevens Point, WI.
 Parkhurst, H. (1957). Memorabilia [The Order of the Oranje-Nassau (medal with case)]. *Helen Parkhurst Papers (Collection 5, Box 14)*, University of Wisconsin Stevens Point Archive, Stevens Point, WI.
 Parkhurst, H. (1937). Miscellaneous [Notes on Dr.Montessori's lectures given at Castel San Angelo]. *Helen Parkhurst Papers (Collection 5, Box 11, Folder 5)*, University of Wisconsin Stevens Point Archive, Stevens Point, WI.
 Volodko, V.M. (2000). *Pedagogichna sistema navchannia:teoria, praktyka, perspektyvy [Pedagogical system of education:theory, practice, perspectives]*. Kyiv: Pedagogichna Presa [in Ukrainian].

Рецензент: докт.пед.наук, ст.наук.співроб. Авшенюк Н.М.

Стаття надійшла до редакції 01.10.2018 р.
 Стаття прийнята до друку 08.10.2018 р.

Воробьева Лолита

аспирант, Институт педагогического образования и образования взрослых НАПН Украины
 старший преподаватель
 кафедра теории и практики перевода
 ЧВУЗ «Запорожский институт экономики и информационных технологий»
 г.Кривой Рог, Украина

ТВОРЧЕСКОЕ СОТРУДНИЧЕСТВО Х.ПАРКХЕРСТ С М.МОНТЕССОРИ В РАЗВИТИИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЙ ПЕДАГОГИКИ В НАЧАЛЕ ХХ ст.

Аннотация. Эффективные педагогические системы, созданные М. Монтессори и Х.Паркхерст в процессе долгой педагогической деятельности, вызвали необходимость их анализа, а также изучения не только педагогических моделей, а и научных биографий их основательниц. Целью исследования является рассмотрение и анализ творческого сотрудничества, жизненного пути и научных биографий американского педагога Х.Паркхерст и итальянского педагога М.Монтессори. В статье автором рассмотрено и проанализировано творческое сотрудничество, жизненный путь и научные биографии Х.Паркхерст и М.Монтессори. В статье освещаются особенности их творческого сотрудничества в начале ХХ-го ст. Доказано влияние методики Монтессори на педагогические идеи Х.Паркхерст, что привело к основанию педагогической модели Дальтон план. В статье методика Монтессори и Дальтон план рассматриваются как примеры реализации реформаторских идей экспериментальной педагогики. Путем компаративного анализа,

описательного, исторического и аналитического методов установлено, что М.Монтессори и Х.Паркхерст были признаны на международном уровне, создав эффективные педагогические модели, которые до сих пор продолжают свое функционирование. Изучение и анализ наследия выдающихся педагогов прошлого дают возможность обогащения знаниями, которые могут быть использованы для внедрения инновационных идей в учебный процесс, особенно при условии реформирования современного украинского образования.

Ключевые слова: сотрудничество; Дальтон план; методика Монтессори.

Vorobiova Lolita

PhD Student, Institute of Pedagogical and Adult Education of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine

Senior Lecturer

Department of Theory and Practice of Translation

Private Higher Educational Establishment «Zaporizhzhia Institute of Economics and Information Technologies», Kryvyi Rih, Ukraine

CREATIVE COOPERATION OF H.PARKHURST AND M.MONTESSORY IN THE DEVELOPMENT OF EXPERIMENTAL PEDAGOGY AT THE BEGINNING OF THE 20th CENTURY

Abstract. The evolution of Parkhurst's philosophy provides the valuable insights in the progressive period of the American and European experimental pedagogy. It is stated that Parkhurst was Montessori's associate and the period of their cooperation was of the greatest influence. The originator of The Dalton Plan and the founder of the prestigious Dalton School in New York was internationally known and honored for the contribution into the education. The purpose of the article is to highlight and analyses the creative cooperation, career and scientific biographies of an American educator H.Parkhurst and an Italian educator M.Montessori. The particularities of their creative cooperation at the beginning of the 20th century are studied. It is noted that both educators are the originators and founders of the efficient pedagogical models dated back to the beginning of the last century. Individualised education, the principles of freedom and cooperation are examined as the basic ones in Parkhurst's and Montessori's methods. The original model of the Dalton plan is based on the three critical components. They are The Assignment, The Laboratory and The House. Using comparative analyses, descriptive, historical and analytical methods it was states that the methods of M.Montessori teaching and the Dalton plan are the examples of the reformation ideas' implementation of experimental pedagogy. . It is proved that methods of M.Montessori teaching influenced pedagogical ideas of H.Parkhurst and it resulted in the Dalton Plan's origin. The study and analysis of the legacy of the outstanding teachers give us the opportunity to enrich knowledge that can be used to introduce innovative ideas into the educational process, especially with the condition of reforming contemporary Ukrainian education.

Key words: cooperation; Dalton plan; methods of Montessori teaching.